

Ann Cleeves

RAIVOAVA

MERI

Suomentanut Juha Ahokas

Karisto
Helsinki

Englanninkielinen alkuteos
The Raging Storm

Copyright © Ann Cleeves 2023

Suomenkielinen laitos © Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47673-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

*Tämä kirja on omistettu Kansallisen meripelastusseuran
(RNLI) henkilöstölle ja vapaaehtoisille työntekijöille,
erityisesti Cullercoatsin ja Ilfracomben miehistöille.*

Kiitokset

En pystyisi kirjoittamaan kirjojani ilman loistavaa tiimiä, joka minulla on tukenani. Haluan kiittää agenttejani: Saraa ja hänen avustajiaan ja tiedustelijoitaan ympäri maailman. Rebecca, joka huolehtii televisio- ja radio-oikeuksistani, ja Mosesta, joka edustaa minua Yhdysvalloissa. Emma on kulkenut mukani PR-kiertueilla ja nauranut monet naurut kanssani, enkä voisi toivoa häntä parempaa tiedottajaa. Pan Macmillan on julkaissut kirjojani jo kolmenkymmenen vuoden ajan. Se on pitempään kuin useimmat avioliitot kestävät, ja kustantamon väki tuntuukin kuin omalta perheeltäni! Erityisesti haluan mainita kustannustoimittajani Vickin, Charlotten, joka vastaa oikeinkirjoituksesta ja oikovedoksista, markkinointiosaston Jamien ja koko myyntiedustajien tiimin. Unohtamatta toista Charlottea, joka on auttanut minua levittämään sanaa luku-harrastuksen riemuista. Minotaurin tiimi – Catherine, Nettie, Martin ja Sarah – ovat tarjonneet minulle tukeaan Yhdysvalloissa, samoin kuin Pan Mac Aus Australiassa. Candice ja Praveen, kiertue oli mahtava! Jill ja Jane ovat pitäneet minua ajan tasalla talousasioissa, ja Benchmarkin Geoff ja Steve ovat vie-
neet minut aina sinne, minne on tarvinnut. Kiitos professori Lorna Dawsonille, professori James Grievelle, tohtori Nicola Grievelle ja Helen Pepperille heidän neuvoistaan ja yhdessä vietetyistä hienoista hetkistä. Rakkaat terveiset hyvälle ystäville paikkoihin, joihin kirjani sijoittuvat: Suelle Pohjois-Devoniin, Ingridille Shetlantiin ja Martinille ja Paulille Tynesideen. Ja luonnollisesti, kuten aina, kiitos ihanille tyttärilleni ja heidän perheilleen.

Kirjailijan huomautus

Tämä kirjan tapahtumat ovat kuvitteellisia, samoin kuin Greystonen ja Morrishamin kylät, jotka eivät perustu todellisiin paikkoihin. Olen valtavan kiitollinen Cullercoatsin ja Ilfracomben pelastustiimeille, en pelkästään heidän upeasta työstään vaan myös siitä, että heiltä liikenä aikaa keskustella kanssani veneistä ja menettelytavoista. Kuten ennenkin, mahdolliset virheet ovat minun vastuullani.

Luku 1

Mies saapui Greystoneen syyskuun hurjimman myrskytuulen lennättämänä. Niin ainakin tarina kertoi. Yhtäkkiä hän vain nojasi Maiden's Prayerin baaritiskiinkin ja nauroi kapakoitsijan vitsille. Hänen kasvonsa olivat päivettyneet pähkinänruskeiksi, ja valkoiset hiukset olivat sen verran lyhyet, että ne oli leikattu luultavasti aiemmin samana päivänä. Sadevaatteista tipahteli pisaroita, ja koko hänen maallinen omaisuutensa oli öljykan-kaisessa kassissa jalkojen juuressa. Mistään ei voinut päätellä, *miten* hän oli saapunut. Itse hän ei ollut sinne ajanut. Auto näet puuttui. Jotenkin Jem Rosco, kuuluisa seikkailija ja purjehtija, oli kuitenkin heidän keskelleen ilmestynyt.

Hän kertoi vuokranneensa mökin pubin takana nousevan tien varrelta.

"Teki kuitenkin mieli tuopillista, joten poikkesin tänne", hän sanoi ja iski silmää.

Kapakoitsija Harry Carter ei osannut sanoa, halusiko Rosco silmäniskulla kertoa, että puhui oikeastaan palturia, pilaili vain, vai samaistuiko mies muihin janoisiin asiakkaisiin baaritiskin ääressä. Ele tuntui vihjaavan, että hekin tiesivät, millaista oli haluta tuopillista niin kiihkeästi, että raahasi mukanaan painavaa kassia sen sijaan, että veisi sen ensin majapaikkaan.

Rosco nautti kaksi tuopillista paikallista kellertävän sameaa siideriä. Sitten hän heilautti selkäänsä kassin, johon olisi mah-tunut vaikka pieni lapsi, ja lampsi tiehensä.

Tuon ensimmäisen kerran jälkeen hän kävi Maiden'sissa joka ilta. Hän ei saapunut koskaan mihinkään tiettyyn kellon-aikaan. Hän vain ilmestyi paikalle leveä hymy kasvoillaan.

Toisinaan hän jäi baaritiskille turisemaan Harryn kanssa. Muina iltoina hän kuljeskeli ympäri pubia päätyen kuin nousveden rantaan huuhtoma hylkytavara pöytään, jossa saattoi istua esikoululaisten äitejä viettämässä yhteistä vapaailtaa tai iäkäs pariskunta pelaamassa dominoa takkatulen loimussa. Hän käyttäytyi aina ystävällisesti, oli aina puheliaalla tuulella, muttei koskaan oikeastaan paljastanut mitään itsestään. Jos häneltä kysyttiin, oliko hän muuttanut Greystoneen pysyvästi vai oliko hän siellä lomalla, suunnittelemassa ehkä uutta reissua, hän naputti nenänvarttaan ja hymyili tietävästi.

”Tapaan täällä erään henkilön. Minulle tärkeän henkilön. Odotan hänen saapuvan minä päivänä hyvänsä.”

Hän poistui aina kaksi tuoppia nautittuaan. Toisinaan hän heilautti kättään lähtiessään, toisinaan hän häipyi niin nopeasti, että yhtäkkiä muut asiakkaat vain huomasivat hänen kadonneen. Oli yleisesti tiedossa, minkä mökin hän oli vuokrannut. Se sijaitsi talorivin päässä mäen laella, ja sen omisti Gwen Gregory, joka oli varttunut Ravenscroftin tilalla ja kävi siivoamassa Maiden'sissa. Mökistä avautui näkymä kylän yli merelle. Kenelläkään ei ollut tarvetta kulkea mökin ohi. Tuon yksittäisen talorivin päässä oli vain louhos, joka oli nykyään hylätty mutta jonka takia kylä oli alun perin perustettu.

Mutta nyt mökin ohi oli alettu kulkea silkasta uteliaisuudesta. Ihmisiä kiinnosti tietää, oliko Jem Roscon salaperäinen vieras jo saapunut. Toisinaan Roscon saattoi nähdä katselevan ulos yläkerran ikkunasta, katse taivaanrantaan suuntautuneena, aivan kuin hän olisi odottanut laivaa saapuvaksi. Taitava merenkävijä saattaisi purjehtia satamaan ja kiinnittyä laituriin jopa myrskysäällä. Kapeaa lahtea suojaasi kaksi kaartuvaa aallonmurtajaa, jotka oli rakennettu siihen aikaan, kun louhimolta kuljetettiin kiviä valtavilla proomuilla. Puhuttiin, että kylään saapuisi joku Roscon huimapäisistä seikkailukaveista. Tai sitten nainen, jota hän odotti. Suurin osa kyläläisistä oli näet vakuuttunut, että tulija olisi nainen.

Sitten eräänä iltana, muutama viikko saapumisensa jälkeen, Jem Rosco ei tullutkaan Maiden'siin juomaan kahta tuoppia siideriä. Kanta-asiakkaat panivat sen välittömästi merkille. He pohtivat keskenään, oliko tuo odotettu vieras viimein saapunut. Ehkä Jem toisi tämän näyttille seuraavana iltana, jolloin heille lopultakin selviäisi, mistä kaikessa salamyhkäisyydessä oli ollut kyse.

Mutta Jem ei enää ilmestynyt pubiin. Kyläläiset tunsivat tulleensa petetyiksi. Jem saattoi olla ulkopuolinen, mutta hetken ajan hän oli kuulunut heidän yhteisöönsä. Hän oli julkisuuden henkilö, joka oli ollut televisiossa ja kertonut maailmanmatkoistaan – siitä, miten hän oli seikkaillut Amazonilla ja purjehdinut yksin eteläisillä merillä. Hänen maineikkuudestaan oli tarttunut jotain heihinkin, mutta nyt jännitys oli haihtunut.

Kunnes koitti seuraava aamu, ja rannikkovartiosto sai hätäkutsun Scullyn niemeen suojaan hakeutuneelta, myrskyn vuoksi vaikeuksiin joutuneelta kalastusalukselta.

Vaikutti siltä, että nyt jännitystä vasta olikin luvassa.

Luku 2

Hakulaite herätti Mary Fordin. Hän katsoi kelloa yöpöydällä. Viisi aamulla. Hän oli merkinnyt nimensä pelastuspalvelun hälytysrinkiin ja ilmoittanut olevansa käytettävissä, koska hänen isänsä viipyisi yön yli ja voisi huolehtia lapsista, jos hänet kutsuttaisiin palvelukseen. Pian nämä seikkailut loppuisivat. Ei menisi kauan, kun Arthur tarvitsisi kokopäiväisen hoitajan, eikä hän voinut olettaa, että isä olisi aina auttamassa häntä. Parasta oli siis käyttää tilaisuutta hyväkseen aina kun se oli vain mahdollista. Mary nousi vuoteesta ja pukeutui miltei automaatiolla. Hän nautti tästä kaikesta. Kutsun herättämästä jännityksestä, toveruuden tunteesta ja siitä, että sai heittää huulta kaverien kanssa. Sitä paitsi hän oli kippari nyt. Melkein kolme vuotta kestäneen koulutuksen jälkeen hän oli päässyt johtamaan miehistöä. Greystonen kaltaisessa paikassa ei ollut mitenkään tavallista, että nainen tarttui ruoriin. Sammy Barton johtaisi operaatiota maalta käsin sinä aamuna, ja jos muilla miehillä oli vaikeuksia hyväksyä hänen ylennystään, Bartonia se vasta risoikin. Mutta Sammy sai haistaa pitkän paskan.

Mary koputti vierashuoneen oveen. Isä olisi luultavasti jo hereillä. Maryn äidin kuoleman jälkeen miesparka oli nukkunut huonosti. Mary oli nähnyt usein valon hohtavan huoneesta aamun varhaisina tunteina ja tiennyt isän selailevan puhelintaan. Toisinaan hän kuuli radion kohinaa ja hillittyä puheensorinaa, kun isä kuunteli BBC World Servicen lähetystä läpi yön. Isä yöpyi nykyään varsin säännöllisesti hänen luonaan sillä verukkeella, että kaitsi hänen lapsiaan – Mary oli antanut lähtöpassin miesystävälleen miltei heti Arthurin syn-

nyttyä – mutta tosiasiasa isän oli vaikea olla yksin mökissään metsän keskellä Morrishamin laidalla. Äidin vielä eläessä isä oli viihtynyt mökissään paremmin, vaikka äiti oli jo siirretty asumaan saattokotiin. Silloin isän elämällä oli ollut tarkoitus: suunnitella vierailuja ja sitä, mitä herkuja viedä vaimolleen piristämään tämän päivää. Nyt hän vain suri kuollutta puolisoaan.

Tosin isästä oli todella paljon apua. Sen jälkeen, kun Arthur oli sairastunut kammottavaan Jasper Linehamin tautiin, isästä oli tullut tärkeä osa hänen kotitalouttaan. Ennen Arthurin diagnoosia Mary ei ollut kuullutkaan Jasper Linehamista, mutta nyt hän ei pystynyt ajattelemaan mitään muuta. Julma tauti jäyti hänen poikansa elimistöä kuin hiekkakiveä rapauttava vuorovesi. Oli hyviäkin päiviä, jolloin toivo syytyi vain sammuaakseen uudelleen. Hän ei olisi uskonut poikaansa kenenkään muun kuin isänsä hoidettavaksi. Hän ei ollut koskaan esimerkiksi lähtenyt pelastusaluksen mukaan, jos isä ei ollut paikalla, ja se, että isä oli käytettävissä, mahdollisti hänelle vapauden ja jännityksen tunteita, joita hän niin kipeästi kaipasi.

Kuten niin usein ennenkin, Alan makasi kyljellään ja katseli puhelintaan. Selasi Facebookia tai Twitteriä. Etsi sosiaalisen median ystävistä ja vanhoista työtovereista seuraa, joka täyttäisi Maryn äidin jättämän tyhjiön.

”Olen lähdössä.”

”Pelastusalukselle?”

Mary nyökkäsi.

”Tässä myrskyssä?” Isä yritti olla kuulostamatta huolestuneelta, mutta Mary tiesi, mitä tämä ajatteli. Clairen menettäminen teki jo ihan riittävän kipeää. Isä ei kestäisi sitä, että menettäisi myös tyttärensä.

”Tuuli on laantunut. Etkö kuule? Se yltyy uudelleen vasta muutaman tunnin kuluttua. Meitä ei laskettaisi vesille, jos luvassa olisi liian huonoa säätä.” Hän oli hetken vaiti. ”Minun on mentävä. Islan huoneessa on kaikki, mitä hän tarvitsee

mukaan kouluun, mutta palaan luultavasti jo siihen mennessä. Artie voi mennä myös, jos tuntee pystyvänsä.”

”Toki. Tietysti. Alahan laputtaa.” Vaikka Alan oli huolissaan tyttärensä puolesta, hän ei halunnut kieltää Marylta seikkailuja, joita oli itse saanut kokea läpi elämänsä.

Ulkona oli oudon hiljaista viime päivien myrskyjen jälkeen. Tyyntä läntisten säärintamien välissä. Pian tulisi valoisaa; taivas vaaleni jo idänpuoleisten talojen takana. Koska perille ehti nopeammin jalkaisin kuin autolla, hän kiirehti alas katua kohti rantaa, muttei rynnännyt juoksuun. Jalkakäytävä oli sateen jäljiltä liukas, eikä hän todellakaan halunnut kaatua ja katkaista koipeaan, jolloin hän ei pääsisi merelle viikkokausiin. Hän nautti tästä kaikesta – siitä, että oli ulkona muiden maassa vielä vuoteissaan ja että adrenaali alkoi virrata suonissa ja hän tiesi olevansa hyödyksi, voivansa ehkä pelastaa jonkun hengen.

Sammy Barton odotti jo pelastusasemalla. Mary saapui melkein samaan aikaan kuin Ollie Shepperd, myöskin miehistön jäsen, ja Greystonen ainoan autokorjaamon mekaanikko. Kuskina toimiva Paul ohjaili jo valtavaa traktoria, jolla pelastusalus työnnettiin rantasomerikolle ja hinattiin sitten veteen. Meri oli täällä liian matalalla tavalliselle rampille, ja traktori oli maksanut enemmän kuin itse pelastusalus. Traktori voitiin ajaa miltei kokonaan upoksiin, ja se teki silti tehtävänsä. Varustehuoneessa Mary ryhtyi pukemaan ylleen vaatteita, jotka roikkuivat hänen nimilappunsa alla. Alle haalari, joka pitäisi hänet lämpimänä, sitten yhtenäinen vedenkestävä sadeasu, jonka oli tarkoitus pitää hänet kuivana, mikä ei kuitenkaan aina täysin onnistunut, jos sää oli todella huono. Muut kaksi miehistön jäsentä saapuivat juuri kun hän oli valmis.

Sammy, pelastuspalvelun operatiivinen päällikkö, liittyi heidän seuraansa ja ryhtyi selostamaan tilannetta.

”Rannikkovartiosto vastaanotti hätäviestin kanavalla kuusitoista. Ilfracombesta lähtenyt kalastusalus *Anna Louise*

hakeutui tuulensuojaan Scullyn niemen toiselle puolelle. Sit-
ten yhteys katosi.”

”Onko lähistöllä muita aluksia?”

Sammy pudisti päätään. ”Kukaan muu ei ole vastannut
kutsuun.”

Mary tarttui ensiapulaukkuun, jossa oli happipullo ja
pumppu, ja miehistö nousi veneeseen. Mary johti ryhmää,
mutta hän antoi Ollien istua eteen ja tarttua ruoriin. Hän oli
Ollieta kokeneempi mutta istui mielellään taaempaan, jossa
saattoi tarkkailla tutkaa ja johtaa navigointia.

Atlantic 85 oli kovapohjainen kumivene, tukeva ja sopusuh-
tainen. Väriltään kirkkaanoranssi. Nimensä, *Lesley Alexander*,
alus oli saanut naiselta, jonka perinnön turvin se oli hankittu.
Pelastusaseman ovi avattiin, ja traktori työnsi venettä ja traile-
ria alas rantaa, sitten poikki somerikon, kunnes kumpikin kel-
lui vedessä. Traileri irrotettiin, ja pelastusalus lähti matkaan.
Rantaan lyövät aallot olivat korkeita, kuten Mary oli olettanut,
ja vene nousi ja laski kuin karusellihevonen. Hän ei ollut kos-
kaan kärsinyt merisairaudesta, mutta tiesi, että jotkut olivat
oksentaneet jo katsoessaan keinuntaa rannalta.

Scullyn nokan lähistöllä ei ollut erityisen syvää, joten Mary
arveli, että *Anna Louise* oli saattanut juuttua karille. Tulva-
vuokset olivat sekä korkeita että matalia, ja neljältä aamulla
vesi oli ollut todella matalalla. Heidän päästyään avomerelle ja
nostettuaan nopeuden 35 solmuun aallot velloivat ja hyppyyt-
tivät *Leslie A*:ta. Alus oli luonnonvoimien armoilla, vettä rois-
kui keulaan ja tuuli vihmoi sitä Maryn kasvoille saaden hänet
nauramaan. Huikea tunne. Kaikki muukin palveluksessa oli
tärkeää, mutta tämän takia Mary oli pestautunut.

Kesti vain varttitunnin saapua ilmoitettuun paikkaan. He
hidastivat vauhtia kiertäessään niemenkärjen. Mary kuuli
takaansa mutisten lausuttuja sanoja. Miehistön vanhat jäsenet
eivät tulleet mielellään Scullyn vesille – heidän asenteensa
perustui vanhaan taikauskoon. He torjuivat nyt huonoa onnea

loitsuillaan. He eivät varsinaisesti uskoneet taikojen auttavan, mutta eivät halunneet vaarantaa mitään. Lausuivat loitsunsa kaiken varalta. Greystonen asukkaat olivat uskonnollista väkeä, mutta se ei estänyt heitä ottamasta vakavasti vanhoja tarinoita, joissa kerrottiin haaksirikoista ja hukkumisista.

He olivat sytyttäneet valonheittimet, mutta Mary ei nähnyt jälkeäkään troolarista, ei edes yhtäkään pienistä veneistä, joilla pyydystettiin rapuja ja hummereita. Hänen mieleensä juolahti, että ehkä heitä oli huiputettu – sitä tapahtui aina välillä – mutta ei varmastikaan aamuyön tunteina tällaisessa säässä. Juopuneet kalastajat olisivat jo vuoteissaan. Sitten Ollie huusi ja osoitti paapuuriin. Valoa oli juuri sen verran, että aallokosta erottui pieni tumma varjo. Se ei ollut kalastusalus, vaan pieni jolla tai vene, joka oli lähempänä rantaa. Se ei ollut juuttunut karille. Mary tunsu tämän osan rannikosta ja olisi voinut vaikka piirtää oman merikartan. Hän oli tutkinut näitä vesiä. Kuukausien ajan hän oli lukenut iltaisin vain karttoja. Jolla katosi, jäi vyöryvän aallon taakse, mutta palasi taas näkyviin. Aalto ei kuitenkaan kuljettanut sitä kohti niemenkärkeä.

”Ankkurissa.” Mary kävi päässään läpi eri vaihtoehtoja. ”Miksi kukaan haluaisi heittää täällä ankkurin?”

Pelastusalus hiljensi taas vauhtia, ja he ajelehtivat kohti venettä. Vasta kun he olivat melkein sen vieressä, Maryn edessä seisova mies, joka näki paikaltaan häntä paremmin, huusi yhtäkkiä jännittyneenä.

”Meillä on uhri. Meillä on uhri.”

Aluksen valonheitin valaisi veneen, ja Mary kääntyi niin, että hänen kypäräänsä asennettu videokamera tallensi näkyvän. Veneessä lojui ruumis, käpertyneenä kaarevaan keulaan. Maryn mieleen palasi yhtäkkiä pikkuinen Arthur, joka makasi kehdoissaan. Arthur onnistui aina kääntymään kyljelleen, jopa sylivauvana. Mutta Arthurilla oli ollut yllään unihaalari ja päällään peitto, kun taas tuo henkilö oli alasti ja hänen ihonsa hohti valkoisena kirkkaiden valojen loisteessa.

Miltei välittömästi koulutuksessa opitut asiat palasivat mieleen. Nyt oli toimittava nopeasti. Tätä varten hän oli harjoitellut. Hän istui kumiveneen reunalla miltei veden tasalla. Ollien laskiessa aluksen kiinni jollan kylkeen Mary luiskautti itsensä kaukaloon, otti tukea reunasta veneen keinahtaessa hänen liikkeensä voimasta ja nosti sitten uhrin syliinsä. Mies oli kevyempi kuin hän oli kuvitellut. Hän laski miehen *Lesley A:n* kannelle ja käänsi ruumista niin, että se pyörähti sitä odottavan miehistön käsiin. He asettivat uhrin istuimelle juuri kuten harjoituksissa oli opetettu, Ollien pidellessä tämän päätä. He kietoivat uhrin lämpöhuopaan, ja Mary aloitti painelu-puhalluselvytyksen.

Mutta jo laskiessaan painalluksia ja puhalluksia hän tiesi sen kaiken olevan turhaa. Heille oli sanottu, että juuri näin oli toimittava. *Ellei ruumis ole mädäntynyt tai päätön, yritätte elvyttää sitä.* Niin kouluttaja oli sanonut leveä virnistys kasvoillaan, ja he kaikki olivat nauraa hörähtäneet, aivan kuin kyseessä olisi ollut vitsi. *Teidän tehtävänne ei ole julistaa ketään kuolleeksi.*

Tämä mies oli kuitenkin jääkylmä ja eloton, ja hänen raajansa olivat jäykät.

Seth puhui radiolähettimeen ja järjesti toista pelastusalusta lähtövalmiiksi siltä varalta, että *Anna Louise* olisi yhä jossain lähistöllä ja vaikeuksissa. Hän pyysi myös helikopteria odotamaan valmiina, koska pian tulisi valoisaa. "Kutsunko ambulanssin?"

"Ei tarvitse", Mary vastasi. "Ehdimme Greystoneen kauan ennen ambulanssia. Lääkärin on julistettava uhri kuoliaaksi, ja tarvitsemme paikalle myös poliisin."

Ollie käänsi aluksen kotia kohti, ja tuuli puhalsi jo navakammin. Sen voimakkuus oli ainakin seitsemän boforia. Heillä olisi onnea, jos he selviytyisivät perille ennen kuin vuorovesi vaikeuttaisi rantautumista. Mary tarkasteli uhrin kasvoja ensimmäistä kertaa lähemmin ja tajusi tunnistavansa miehen. Jem Rosco, rakastettu julkisuuden henkilö ja hänen nuoruudensankarinsa.

Luku 3

Greystone toi Matthew Vennin mieleen muistoja. Kylässä oli kokoussali, ja hän oli käynyt siellä vanhempiensa mukana. Vierailu kylässä oli aina elämys, ja kun hän muisteli tuota outoa, syrjäistä paikkaa, hänen sydämessään sykähti lämpimästi. Veljeskunnalla oli ollut siellä iso yhteisö, lapsiakin enemmän kuin hän oli koskaan tavannut Barnstaplessa. Oli järjestetty ulkoilmatapahtumia: retkiä rannalle Morrishamiin, piknikkejä, illanviettoja. Hänen vanhempansa olivat rentoutuneet, ja Matthew oli saanut tilaisuuden loistaa, esitellä Raamatun tietämystään ja uskoaan. Hän oli nauttinut vanhempien jäsenten ihailusta.

”Siinäpä teräväpäinen pikku veikko!” nuo jäsenet sanoivat. Ja Dorothy säteili onnea.

Sen jälkeen, kun Matthew oli kadottanut uskonsa ja nainut Jonathanin, hän ei ollut Greystoneen palannut. Heidän läheisyydessään kylää häntä vähän hävetti nuori Matthew, mutta hän oli kiinnostunut vierailemaan uudelleen paikassa, jossa oli ollut kovin onnellinen.

Greystonen seutu ei houkuttellut turisteja; varsinkaan näin syyskuun lopulla paikassa ei ollut mitään kiehtovaa. Ranta oli kivikkoinen, ja kivien välissä oli somerikkoja. Kiviin oli liimautunut simpukankuoria, ja ne olivat mustanaan vesierheitä. Poukama oli pohjoiseen päin. Rantakalliot olivat vaikeakulkuisia ja luotaantyöntäviä ja varjossa suurimman osan päivästä. Pubissa tarjoiitiin paikallista siideriä, mutta ruoka oli perin tavallista. Kun taloja tuli myyntiin, toisen asunnon hankkimista suunnittelevia saapui katsomaan niitä, mutta siihen se

sitten jäikin. Greystone ei ollut heidän haaveidensa Pohjois-Devon. Mäen takana sijainnut valtava louhimo oli jättänyt jälkensä kylään. Siitä välittyvä vaikutelma oli teollinen, ei idyllinen. Tunnelmassa oli jotain liiankin todellista. Varhaiskypsänä lapsena hän oli arvostanut sitä.

Koska Greystone ei viehättänyt tai kiehtonut ostajia, paikallisilla oli varaa asua siellä. Nuoret parit jäivät kylään olosuhteiden pakosta, olivathan vuokrat ja asunnot halpoja. Kylässä oli laajakaistaverkko, mikä mahdollisti etätyöskentelyn. Oli syntynyt myös kotiteollisuutta – siideripanimo ja keramiikkapaja tarjosivat työpaikan muutamille asukkaille. Lähellä sisämaassa oli maatiloja, jotka tarvitsivat osa-aikaisia työntekijöitä. Bidefordiin kannatti juuri ja juuri matkustaa töihin. Kylässä oli oma ala-aste, ja kahdeksan kilometrin päässä rannikolla Morrishamissa vanhemmille lapsille yläaste. Monet asukkaista olivat sukua toisilleen, ja kaikki tunsivat naapurinsa; ystävyys oli mutkatonta, ja jos kaunaa kannettiinkin, se tehtiin kaikessa hiljaisuudessa.

Matthew'lla oli selkeä näkemys paikasta. Hän oli kuullut vanhempiansa puhuvan Greystonesta riittävän usein. Hänen äitinsä oli halunnut muuttaa sinne yhdessä vaiheessa, mutta kerrankin hänen isänsä oli pitänyt pintansa. Greystone oli *liian* kaukana. *Liian* sulkeutunut.

Matthew oli aina ollut parantumaton salakuuntelija, jo nuorena hän painoi mieleensä yksityiskohtia käydäkseen niitä läpi myöhemmin, yhdistelläkseen niitä keskenään. Hän ei kokenut muuttuneensa paljonkaan siinä suhteessa. Nyt hän ajoi kohti kylää navakassa tuulessa, joka teki ohjaamisesta hankalaa, ja niin kovassa sateessa, että tuulilasinyyhkimistä ei ollut varsinaisesti hyötyä. Myrsky oli palannut entistäkin rajumpana sen jälkeen, kun he olivat lähteneet Barnstaplesta. Hän kertoi ajatuksiaan Jen Raffertylle, rikosylikonstaapelille, joka istui hänen vieressään.

”Siellä on erilaista kuin muualla kreivikunnassa. Kylä on täysin syrjässä.” Hän oli vaiti hetken. ”Voisi kai sanoa, että tunnelma on vähän ankea.”

Jen ei vastannut välittömästi. Hän oli Liverpoolista, intohimoinen ja impulsiivinen luonne. Hän oli lähtenyt kotikaupungistaan paetakseen väkivaltaista avioliittoaan, mutta Matthew tiesi hänen yhä kaipaavan Liverpoolin horisonttia, kun sitä katseli Wirralista, Merseyn vasemmalta rannalta. Jenin mielestä koko Pohjois-Devon oli syrjässä. Nyt hän kuitenkin tuntui olevan kiinnostuneempi uhrista kuin maantieteestä. ”Kuka se Jeremy Rosco oikein on?”

”Etkö ole sitten kuullut hänestä? Yhteen aikaan hän esiintyi jatkuvasti televisiossa. Hän on paikallinen sankari. No, ainakin melkein. Hän varttui vähän matkan päässä rannikolla ja kävi koulua Morrishamissa. Yksinhuoltajaäidin ainoa lapsi. Hän ei menestynyt koulussa, häntä kiinnosti vain vesillä oleminen.”

Sitä tarinaa kerrottiin dokumenteissa ja haastatteluisa. Matthew pohti, miten tosi se mahtoi olla, mutta jatkoi:

”Roscosta tuli nuorin henkilö, joka oli purjehtinut yksin maailman ympäri, ja hänestä kehkeytyi eräänlainen legenda. Hän alkoi tehdä tutkimusretkiä: kävi molemmilla navoilla parin kolmen avustajan kanssa ja kulki kävellen Amazonin yläjuoksulle. Seuraavilla retkillä hänellä oli aina kameraryhmä mukana, joten hänestä tuli jonkinlainen mediajulkkis.” Matthew piti tauon. ”Tosin en ole kuullut hänestä paljoakaan viime vuosina. Hänen täytyi olla jo melkein kuudenkymmenen. Ehkä hän oli jäänyt eläkkeelle.”

”Mitä hän sitten teki Greystonessa?”

Matthew kääntyi katsomaan ylikonstaapelia. ”Sitä olemme täällä selvittämässä. Sitä, miksi hän oli palannut tänne ja miksi hän kuoli täällä lähellä.”

Matthew sai olla tarkkana ajaessaan kylän läpi. Märät tiet tekivät reitistä entistä vaarallisemman veden virratessa niiden molemmin puolin. Talot olivat harmaita, kivet peräisin louhimolta, ja katot oli tehty liuskekivistä. Maiseman muuttuessa tasaiseksi he ohittivat koulun, kaupan ja pubin, Maiden’s Prayerin, joka oli nimetty haaksirikkoisen laivan mukaan –

tosin Matthew'n äidin mielestä nimessä oli hiven jumalanpilkkaa. Pubin takana jyrkkään mäkeen rakennettujen mökkien rivi johti hylätylle louhokselle. Pubin kylttiin oli maalattu komea purjealus, ja se heilui vaarallisesti puuskaisessa tuullessa. Matthew ajoi satamaan.

Sade lakkasi heidän saapuessaan perille, mutta tuuli tuntui vain yltyvän. Se puhalsi luoteesta suoraan heidän kasvoilleen. Virkapukuinen poliisi laivaston sadepuvussa seisoi laiturin ja pelastusaseman muodostamassa suojassa odottaen heidän saapumistaan. Hänen kollegansa oli luultavasti aseman sisällä. Poliisit olivat ajaneet autonsa mereen vievälle luiskalle, niin lähelle rantaa kuin mahdollista. Matthew pysäköi heidän peräänsä. Hänellä oli vaikeuksia pitää kiinni autonovesta, kun hän avasi sen. Tuuli tarttui oveen ja tuntui repäisevän sen irti hänen otteestaan, tempaisevan kokonaan mukaansa.

Matthew'ltä ja Jeniltä oli vienyt tunnin ajaa sinne Barnstaplesta. Poliisikonstaapeli oli nuori ja selvästikin helpottunut, kun joku kokeneempi tarttui ohjaksiin. Hän oli märkä ja kylmissään. Matthew ihmetteli, miksei mies ollut odottanut sisällä. Ehkä kuolemantapaus oli ensimmäinen hänen uraltaan, ja ehkä hän oli muutenkin helposti järkyttyvä luonne.

"Näytä vain, missä ruumis on, ja mene sitten kahville pubiin." Matthew ei ollut varma, tarjottiinko Maiden'sin kaltaisessa pubissa kahvia, mutta sana onnettomuudesta olisi jo levinnyt ja kyläläiset haluaisivat mielellään kuulla lisää tapah-tuneesta. Virkapukuinen saisi kahvia, vaikka sitä ei olisikaan tarkoitettu asiakkaille.

Konstaapeli oli paikallisia. "Kylässä on lääkäri, ja miehistö kutsui hänet odottamaan. Näin yleensä menetellään kuolemantapauksissa." Hän oli vaiti hetken. "Ruumis oli nostettava pelastusalukseen paluumatkaa varten. Niin tavallisesti toimitaan, ellei kuolemasta ole niin pitkä aika, että mitään ei ole missään tapauksessa tehtävissä. He jättivät jollan sinne, mistä se oli löytynyt. Appledoren pelastuspalvelu hinaa sen pois.

Miehistö tietää varoa koskemasta siihen enempää kuin mitä köyden sitominen edellyttää. Jimmy Rainston pitää siitä huolen. He vievät veneen omalle asemalleen. Tässä tuulessa on liian vaarallista yrittää tuoda sitä tänne. Heidän operatiivinen päällikkönsä ei olisi välttämättä edes halunnut, että he lähtevät hakemaan jollaa, mutta he päättivät yrittää kuitenkin.”

Matthew nyökkäsi hyväksyvästi. ”Onko Rainston kollegasi?”

”On, komisario. Olimme täällä odottamassa, kun pelastusalus saapui, ja joku meistä on vartioinut ruumista koko ajan.”

”Oikein hyvä. Tohtori Pengelly on matkalla tänne.” Matthew puhui enemmän itselleen kuin konstaapelille.

Jen oli noussut autosta. Tuulenpuuskat liehuttivat hänen punaisia hiuksiaan, ne olivat kuin värikäs lippu kaiken harmauden keskellä. ”Vähän outoa, eikö vain? Surmattiinko Rosco jollassa?”

”Lääkärin mukaan ei. Verta ei ollut ilmeisesti valunut tarpeeksi. Miehistön mukaan vene oli puhdas. Hän arvelee, että uhria puukotettiin jossain muualla.”

”Laitettiin sitten jollaan ja laskettiin ajalehtimaan merelle?” Matthew rypisti otsaansa.

”Todennäköisesti hinattiin merelle. Koska ankkuri oli laskettu. Tai soudettiin sinne.”

”Tietenkin”, Matthew sanoi. ”Se ei olisi onnistunut muutoin.”

”Kuten sanoin, vähän outoa.” Jen veti takkiaan tiukemmin ympärilleen.

Pelastusaseman sisällä paloi kirkkaita valoja, jotka loivat selkeitä varjoja. Konstaapeli oli ohjannut heidät sisälle pienestä sivuovesta, ja hetken ajan kukaan ei huomannut heitä ulkona raivoavan myrskyn vuoksi. Neljä miestä ja yksi nainen Kansallisen meripelastusseuran villapuseroissa seisokeli varustehuoneessa pidellen käsissään kahvimukeja. Kylläpä kahvi tuoksui hyvältä, Matthew ajatteli kateellisena.

Noin Matthew’n ikäinen mies farkuissa ja Barbourin öljytakissa seisoi muista hieman erillään ja joi hänkin kahvia.

Lääkäri, Matthew päätteli mielessään, mutta hän saisi odottaa. Vedenkestävään virkapukuun sonnustautuneen miehen täytyi olla Jimmy Rainston.

Matthew esittäytyi miehistölle.

"Te siis toitte ruumiin tänne."

"Hän oli kuollut, kun löysimme hänet", sanoi nainen. Pitkät hiukset oli sidottu niin, että ne eivät roikkuneet kasvoilla, kulmakarvat olivat tuuheat ja silmät miltei mustat. "Yritin elvyttää häntä, mutta oli selvää, ettei mitään ollut tehtävissä."

"Missä ruumis on nyt?"

"Yhä edelleen pelastusaluksessa." Puhuja oli vanhin miehistön jäsenistä. Mies oli lyhyt ja vanttera, hänellä oli paksu kaula ja pää kuin taistelukoira. Hän oli kertonut olevansa Sammy Barton, pelastuspalvelun operatiivinen päällikkö. "Olimme halunneet laittaa hänet ruumispuussiin. Suoda hänelle vähän arvokkuutta. Jimmy tuossa kuitenkin kielsi koskemasta ruumiiseen."

"Teitte aivan oikein", Matthew sanoi, mutta ei voinut olla ajattelematta, että ruumis oli nostettu jollasta ja sitä oli pidetty sateessa paluumatkalla. Mahdolliset todisteet olivat saattaneet jo huuhtoutua pois. "Oikeuslääkäri on matkalla tänne. Siirrämme ruumiin heti kun se vain on mahdollista."

"Ei mitään kiirettä." Bartonin ääni oli syvä ja karhea. "Vaikka saisimme hälytyksen, en antaisi lähtölupaa tällaisessa myrskytuulella. Voimakkuus lähenee varmaan jo yhdeksää boforia."

"Tunnistitteko te kaikki hänet?"

"Voi kyllä", sanoi Mary Ford. "Jem Rosco. Ilman epäilystä." Mary piti tauon. "Hän oli yöpynyt kylässä jonkin aikaa. Ja totta kai tunsimme hänet ulkonäöltä."

Matthew kääntyi Rainstoniin päin. "Eiköhän mennä katsomaan ruumista."

Konstaapeli johdatti hänet pelastusaseman varsinaiseen osaan. Alus oli trailerissa, kytkettynä valtavaan traktoriin. Väriltään se oli hehkuvan oranssi. Rosco näytti kovin pieneltä.

Hänet oli asetettu suurimpaan istuimeen, ja pää nojasi taiteltuun öljykankaaseen kumiveneen reunaa vasten. Hän oli täysin alasti, hiukset olivat lyhyet ja valkoiset, mutta käsivarret ja hartiat näyttivät siltä, että niistä löytyi voimaa. Niissä ei ollut ylimääräistä rasvaa, ja sellaisista lihaksista olisi nuorempikin mies ollut ylpeä. Matthew ymmärsi, miksi Barton oli halunnut peittää ruumiin. Rosco oli ollut ylpeä mies, ja tällainen loppu oli murheellinen hänelle.

Matthew kääntyi puhumaan taas Rainstonille. ”Kiitos tästä. Olet tehnyt kaiken oikein. Käsikin kaverisi mennä lämmittelemään Maiden’siin. Voisit liittyä hänen seuraansa. Joku meistä tulee jututtamaan teitä, kun täällä tulee valmista.”

”Komisario.” Rainston oli kookas mies, mutta häipyi vikkelästi varustevarastoon vievästä ovesta vilkaistuaan vielä kerran kalmoa.

Matthew seisoi hetken paikallaan katsellen Roscon ruumista. Hiljaisuutta rikkoi puuskainen sade, joka löi isoja ovia vasten. Seinillä oli valokuvia muista pelastustehtävistä, kuin pelastettujen henkien galleria. Mutta ei tästä tapauksesta. Mitään ei ollut tehtävissä miehelle, joka oli jo kuollut.

Palattuaan varustehuoneeseen Matthew lähestyi Barbourin takkiin sonnustautunutta miestä. Mies oli hoikka, ja hänellä oli tummat hiukset.

”Olette varmaan lääkäri. Kiitos, että tulitte. Asutteko kylässä?”

”Syntieni tähden.”

”Pete varttui täällä”, yksi miehistä selitti. ”Hän karkasi opiskelemaan, mutta emme pystyneet estämään häntä palaamasta.”

”Vaimollani oli romanttinen mielikuva lääkärin praktiikasta merenrannalla.” Mies hymyili Matthew’lle. ”Peter Smale. Olen yleislääkäri. Työskentelen pääasiassa Morrishamin terveyskeskuksessa, mutta minulla on täällä vastaanotto kahtena aamuna viikossa.” Hän vilkaisi kelloaan. ”Minun pitäisi palata sinne. Jonoa on kohta ulos asti.”

"Tietenkin. Ehkä tapaamme vielä myöhemmin."

"Olen ottanut käyttööni tyhjän liiketilan pääkadulla. Siinä oli ennen vihanneskauppa, mutta teimme siellä täyden remon-
tin. Ei enää jälkeäkään kaalin hajusta."

Miehistön jäsenet virnistivät kohteliaasti. Ehkä he olivat
kuulleet saman vitsin ennenkin.

"Tiedän paikan", Matthew sanoi.

*Tiedän sinutkin. Istuimme yhdessä Veljeskunnan seuroissa
nuorina poikina, kumpikin yhtä täynnä itseään. Vanhem-
pamme olivat jonkinlaisia ystäviä. Niin mekin.*

Smale katsoi Matthew'ta aivan kuin hänkin olisi tunnista-
nut vanhan kaverin, mutta sanoi vain: "Olen siellä koko päi-
vän, ja yleensä iltapäivisin on pari tuntia, jolloin minulla ei käy
potilaita." Hän odotti hetken ja meni sitten kapeasta ovesta lai-
turille päästäen sisään kylmän tuulenpuuskan.

Matthew kääntyi ja osoitti sanansa jäljelle jääneille hen-
kilöille. "Pelkään pahoin, että joudutte käymään koko
tapahtumaketjun läpi kanssamme sillä aikaa, kun odotte-
lemme, että kollegani ehtivät tänne." Hän katsoi Bartonia. "No
niin, aloittakaa alusta."

"Saimme hälytyksen rannikkovartiostolta. He olivat saaneet
häதாகုtsun radioitse kanavalla kuusitoista. Alus merihädässä.
Ei yksityiskohtia sijaintia lukuun ottamatta. Lähetys katkesi
kesken."

"Lähditte kuitenkin tutkimaan asiaa?" Se ei ollut varsinais-
esti kysymys. Matthew tiesi, että häதாகုtsu tutkittaisiin. Kutsu
vastasi hätänumeroon soittamista.

"Tietenkin."

"Mitä kello oli silloin?"

"Rannikkovartiostosta soitettiin viittä vaille viisi. Aluk-
semme oli vesillä kaksikymmentä yli viisi."

Matthew pohti kuulemaansa. Hän katseli kolmea miestä ja
yhtä naista, jotka olivat jääneet jäljelle. "Oletteko kaikki paikal-
lisia?"

"Kyllä, he ovat paikallisia." Sammy Barton puhui heidän puolestaan. "Kaikki Greystonessa syntyneitä ja kasvaneita, paitsi tämä Mary. Hän oli kippari." Bartonin äänensävy oli väritön, mutta jokin särähti Matthew'n korvaan. Hän osasi haistaa ennakoasenteita. Ei vähiten siksi, että oli homoseksuaali poliisilaitoksen palveluksessa. Mitä Sammy paheksui Maryssa? Sitäkö, että Mary oli ulkopuolinen vai sitä, että tämä oli nainen?

"Kuinka kauan teiltä kesti päästä niemenkärkeen?"

Tällä kertaa Mary vastasi: "Ei edes kahtakymmentä minuuttia. Tuuli ja nousuvesi olivat takanamme."

"Ja te odotitte kohtaavanne isomman aluksen?"

Barton kiirehti vastaamaan. "Rannikkovartiosto oli sanonut, että kyseessä oli kalastusalus nimeltä *Anna Louise*."

"Aluksi kuvittelin, että jolla oli pelastusvene", Mary sanoi, "ja että isompi alus oli kateissa. Sitten näimme, mitä jollassa oli. Joka tapauksessa, kun ankkuri -"

Barton keskeytti hänet taas. "Rannikkovartiosto otti meihin yhteyden uudelleen. Sieltä kerrottiin, ettei Pohjois-Devonin rannikolla ole rekisteröityneenä sen nimistä alusta."

"Se oli siis hämäystä", Matthew sanoi. "Mutta soittaja halusi teidän löytävän ruumiin." Hänen mielestään se oli oudointa jo valmiiksi eriskummallisessa murhajuutussa. Miksei vain tehdä reikä jollan pohjaan ja antaa sen upota? Roscon ruumis olisi voinut pysyä kateissa viikkokausia. Ehkä se ei olisi koskaan huuhtoutunut rantaan.

Hän katsoi Bartonia. "Mitä jollalle tapahtuu?"

"Appledoren rannikkovartiosto on hinannut sen sata-maansa. Se pysyy toistaiseksi siellä."

Matthew nyökkäsi. Taas yksi mutka juttuun, joka oli jo nyt oudoin hänen koskaan tutkimansa tapaus.

Luku 4

Matthew jätti Jenin venevajaan jututtamaan miehistöä ja odottamaan oikeuslääkäriä ja rikospaikkatutkijoiden johtajaa. Sally Pengelly ja Brian Branscombe olivat vakinaista väkeä, ryhmän jäseniä. Ehkä Brianin olisi ollut parempi suunnata suoraan Appledoren pelastusasemalle vilkaisemaan jollaa. Tosin joskus, kuten tutkijat sanoivat, ruumis itsessään oli rikospaikka. Branscombe kuvasi jo videokamerallaan ja napsi kuvia eri kulmista. Matthew'n mielestä haavat näyttivät tulleen veitseniskuista, mutta kuolinsyy selviäisi vasta kun Sally Pengelly olisi tutkinut miehen. Siihen saakka hän käsittelisi tapahtunutta murhana. Se ei voinut olla mitään muuta.

Matthew pysähtyi Maiden's Prayerin eteisessä. Hän ei ollut koskaan ollut Maiden'sin sisäpuolella, ja häntä hymyilytti, kun hän ajatteli, mitä hänen äitinsä sanoisi. Ajatus kävi yhä harvemmin hänen mielessään, mutta silti äidin ääni kuului jossain taustalla, kun hän joutui tekemään vaikeita päätöksiä. Jonathan sanoi usein, ettei hänen pitäisi syyttää äitiä siitä, että häneltä puuttui itseluottamusta.

Hän on yksinäinen vanha nainen. Sinä olet aikuinen, ja sinun pitäisi olla sinut itsesi kanssa. Ota helkkari vieköön vastuu tekemisistäsi ja anna hänelle uusi tilaisuus!

Helpommin sanottu kuin tehty. Dorothy oli hänen äitinsä, ja kun Matthew oli kadottanut uskonsa, äiti oli valinnut Veljeskunnan hänen sijastaan.

Hän astui sisälle publiin. Koska ei ollut vielä lounasaika, publi oli edelleen kiinni, ja hänen lähettämänsä konstaapelit olivat yksin kapakoitsijan kanssa. Sisällä oli valoisampaa kuin